

การวิเคราะห์ศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทย กับประเทศจีนตอนใต้: กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) *

ปวีณา ลีตระกูล**

(วันที่รับบทความ: 17 สิงหาคม 2564; วันที่แก้ไขบทความ: 21 ธันวาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 27 ธันวาคม 2564)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์การค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2) วิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านการค้ากับประเทศจีนตอนใต้ และ 3) วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และประเทศจีนตอนใต้ การวิจัยนี้เป็นแบบผสม (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ได้แก่ ภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ และส่วนแบ่งการตลาด ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2563 และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า แนวโน้มการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เมื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการค้า พบว่า จุดแข็งสำคัญคือ ลักษณะทางกายภาพที่ติดกับประเทศกลุ่ม GMS จุดอ่อนสำคัญ คือ สาขาเศรษฐกิจหลักในกลุ่มจังหวัด ไม่สอดคล้องกับสินค้าส่งออกและนำเข้า โอกาสในการค้า ได้แก่ นโยบาย One Belt One Road ของประเทศจีนที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน และอุปสรรคทางการค้าที่สำคัญคือการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อทำการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้า พบว่า สินค้าที่ได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดจีน (RCA>1) ได้แก่ ข้าว สับปะรด ทูเรียน ลำไย ลิ้นจี่ ยางพาราและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยาง อย่างไรก็ตามมีสินค้าเกษตรบางชนิดมีแนวโน้มมีความได้เปรียบในการแข่งขันลดลง ดังนั้นภาครัฐมีกลยุทธ์ส่งเสริมและปรับตัว เพื่อให้ผลประโยชน์จากการค้ากระจายลงในพื้นที่ให้ได้มากที่สุด

คำสำคัญ: การค้าผ่านแดน, ศักยภาพทางการค้า, ความสามารถในการแข่งขัน, ประเทศจีนตอนใต้

* บทความวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, สาขาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, E-mail: paweena.lee@gmail.com

Analysis of Potential and Competitiveness in Trade of Thailand and Southern China: Case Study of Upper Northern Province Group 2 (Chiang Rai, Phayao, Phrae, Nan)*

Paweena Leetrakun **

(Received: August 17, 2021; Revised: December 21, 2021; Accepted: December 27, 2021)

Abstract

The main objectives of this study consisted of 1) To study the trade situation of Thailand with Southern China in the Upper Northern Provinces Group, 2) To analyze the potential of the Upper Northern Provinces Group 2 in terms of trade with Southern China, 3) To analyze the trade competitiveness of the Upper Northern Provinces Group and Southern China. The research was based on Mixed Methods research. The sample group were government and private sectors relevant to the international trade industry in the Upper Northern Provinces Group 2 (Chiang Rai, Phayao, Phrae, Nan). Quantitative Data analysis was conducted using the Revealed Comparative Advantage Index and the Market Share. Qualitative Data analysis utilized Content Analysis.

The results of the study revealed that the trend of trade between Thailand Upper Northern Provinces Group 2 and Southern China has increase. When analyzing the potential of the province's trade, it was found that the key strengths included physical characteristics that are adjacent to GMS countries. The main current weakness is the main economic sector in the provincial group does not correspond to the imports and exports products. Trade opportunities include China's "One Belt, One Road" policy that is conducive to trade and investment. Most importantly, current trade barrier is the Covid 19 epidemic. When analyzing the commercial competitiveness of the province's trade. Data indicated that the competitive products and advantages in the Chinese Market ($RCA > 1$) consisted of rice, pineapple, durian, longan, lychee, rubber, and processed rubber products. However, some agricultural products tend to have lower competitive advantages. Therefore, the government has a strategy to promote and adapt to benefit from international trade, spreading into the area of the provinces as much as possible.

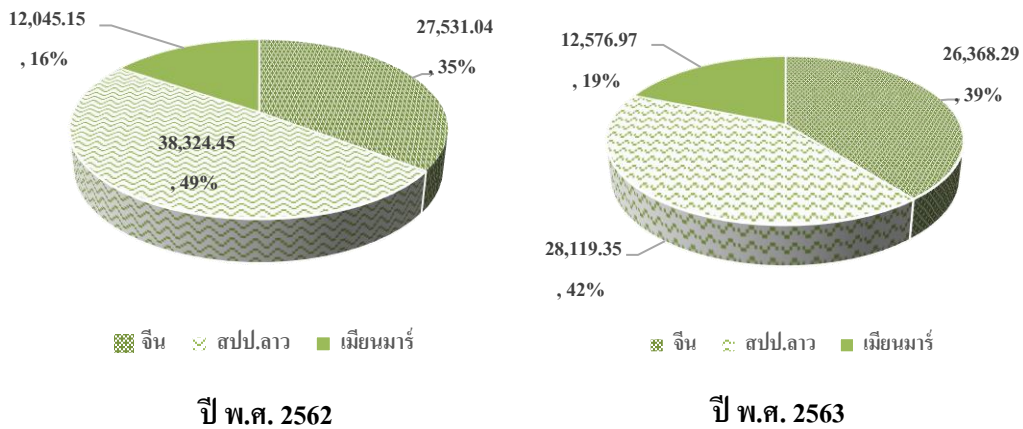
Keywords: cross-border trade, trade potential, competitiveness, South China

* Research Article, Chiang Rai Rajabhat University

** Assistant Professor, Economics Program, Faculty of Management Science, Chiang Rai Rajabhat University, E-mail: paweena.lee@gmail.com

บทนำ

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 2* ประกอบด้วย เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีด่านศุลกากร 5 แห่ง และด่านชายแดน 19 แห่ง ซึ่งส่งผลให้มียุทธศาสตร์ในการสนับสนุนการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2, 2564) เมื่อพิจารณาข้อมูลทางการค้าผ่านแดน พบว่าสัดส่วนของมูลค่าการค้ารวมจากประเทศจีนผ่านด่านศุลกากรในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ทั้งในปี พ.ศ. 2562 และในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 แต่สัดส่วนมูลค่าการค้ารวมของประเทศจีนเพิ่มขึ้น จากเดิมสัดส่วนทางการค้าอยู่ที่ร้อยละ 35 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 39 ของมูลค่าการค้ารวม และมีมูลค่าการค้าอยู่ที่ 26,368.29 ล้านบาท รายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 มูลค่าการค้ารวมและสัดส่วนทางการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (หน่วย: ล้านบาท) (กรมการค้าต่างประเทศ, 2564)

เมื่อพิจารณาเส้นทางการค้าจากพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ไปยังประเทศจีน พบว่า เป็นพื้นที่ของประเทศจีนตอนใต้ ซึ่งแม้ว่าไม่มีพรมแดนติดกับประเทศไทย แต่จีนตอนใต้โดยเฉพาะมณฑลยูนนาน มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจการค้า และการท่องเที่ยวกับประเทศไทยทางด้านเหนือตอนบน (นิสิต พันธมิตร, 2559) เส้นทางการค้าสำคัญได้แก่ เส้นทางคมนาคมทางบกผ่านเส้นทางหมายเลข 3A (R3A) เป็นเส้นทางเชื่อมกรุงเทพฯ สู่คุนหมิง โดยผ่านด่านศุลกากร อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และ เส้นทางคมนาคมทางเรือที่ไปท่าเรือเมืองกวานเหล่ย์ ของประเทศจีน ผ่านท่าเรือในอำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย ดังนั้น

* กลุ่มจังหวัดภาคเหนือบน 2 เป็นกลุ่มที่แบ่งตาม มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ น่าน โดยบทบาทหน้าที่สำคัญคือเป็นหน่วยงานประสาน เชื่อมโยงและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาของกลุ่มจังหวัด รวมทั้งการถ่ายทอดเป้าหมายระดับกลุ่มจังหวัด ไปสู่เป้าหมายระดับจังหวัด

จากลักษณะทางกายภาพและระบบ โลจิสติกส์เชื่อมโยงที่เอื้อต่อการค้าระหว่างกัน จึงส่งผลให้มีการส่งออกและนำเข้าสินค้าอย่างต่อเนื่องในพื้นที่กลุ่มจังหวัดฯ ประกอบกับตลาดของประเทศจีนตอนใต้เป็นตลาดใหญ่จึงเป็นโอกาสทางการค้าของผู้ประกอบการในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

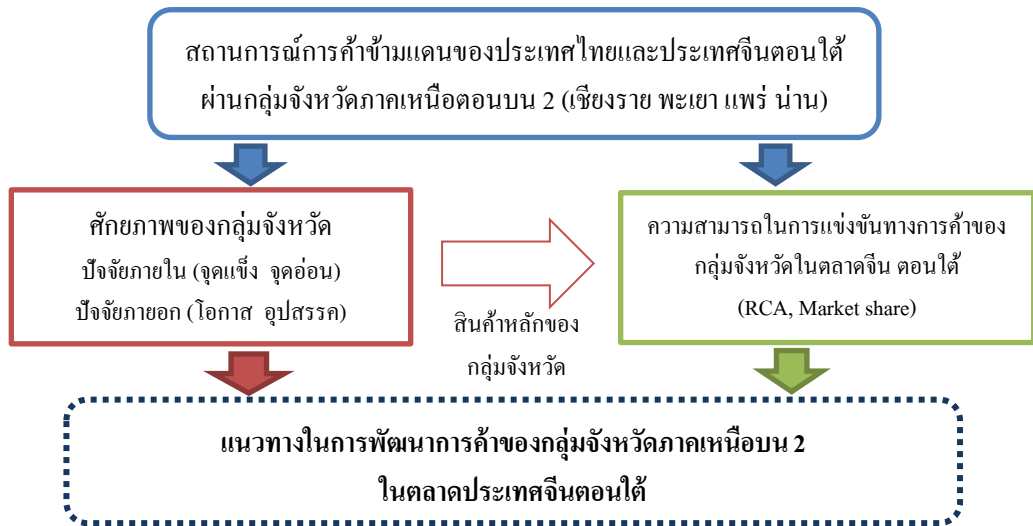
ดังนั้น จากความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ ทำให้ในบทความนี้ จึงมุ่งที่ทำการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการค้าโดยใช้ SWOT Analysis วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2554) นอกจากนี้ได้ทำการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดฯ โดยได้มีการประยุกต์ใช้ ดัชนีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) และส่วนแบ่งการตลาด (Market Share: MS) ซึ่งเป็นเครื่องมือวิเคราะห์ความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งพบได้ในการศึกษาของ ถนอมจิตร สิริภาคพร และคณะ (2556), วันทนา รอดบุตร (2561) ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายของกลุ่มจังหวัด ในการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ และคนในพื้นที่ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการค้า ตลอดจนกระจายรายได้เข้าไปสู่พื้นที่ให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านการค้ากับประเทศจีนตอนใต้
3. เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในตลาดจีนตอนใต้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาการวิเคราะห์ศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้: กรณีศึกษากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงใหม่ พะเยา แพร่ น่าน) มีกรอบแนวคิดสอดคล้องกับ ถนอมจิตร สิริภาคพร และคณะ (2556), วันทนา รอดบุตร (2561) โดยได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ควบคู่ไปกับการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของสินค้าที่กลุ่มจังหวัดฯ มีความสามารถในการผลิต รายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัยโดยประยุกต์การศึกษาของถนอมจิตร สิริภาคพร และคณะ (2556) และวันทนา รอดบุตร (2561)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประกอบด้วยภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ด้านศุลกากร กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด หอการค้า สภาอุตสาหกรรมในกลุ่มภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) จำนวน 35 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) ผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์เชิงลึก จากการแนะนำของหอการค้าจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด และสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยให้กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ซึ่งเป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อนนโยบายเป็นผู้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการสนทนากลุ่ม

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ข้อมูลที่ใช้ในวัตถุประสงค์ที่ 1 เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เกี่ยวกับมูลค่าการค้าผ่านแดนของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จากกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2563

2. ข้อมูลที่ใช้ในวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บข้อมูลจากภาครัฐ และภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ตัวแทนด่านศุลกากร กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด หอการค้า สภาอุตสาหกรรม ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) และตัวแทนผู้ประกอบการ จำนวน 35 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 15 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 20 คน

3. ข้อมูลที่ใช้ในวัตถุประสงค์ที่ 3 เป็นข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับมูลค่าการส่งออก และนำเข้ารายสินค้าจาก International Trade Centre ในช่วงปีพ.ศ. 2561-2563

วิธีการวิจัย

1. วิธีการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 1 เป็นการศึกษาสถานการณ์การค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 โดยได้ศึกษาถึงมูลค่า ปริมาณสินค้าส่งออก-นำเข้า และดุลทางการค้า ซึ่งเป็นการนำข้อมูลทุติยภูมิมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

2. วิธีการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นศึกษาศักยภาพด้านการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ ได้มีวิธีการวิจัย ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการค้า ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้านการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (เชียงราย พะเยา แพร่ น่าน) เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดประเด็นในการสนทนากลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลได้แก่ ประธานหอการค้า ทั้ง 4 จังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรม ทั้ง 4 จังหวัด ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ รวมทั้งสิ้น 15 คน

2.2 การสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมข้อมูลและระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพด้านการค้า ได้แก่ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้านการค้า ตลอดจนวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าในตลาดประเทศจีนตอนใต้ จากกลุ่มตัวอย่างภาครัฐและภาคเอกชน ได้แก่ ตัวแทนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด ตัวแทนด่านศุลกากร ตัวแทนกลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดของทั้ง 4 จังหวัด กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ประธานหอการค้า ทั้ง 4 จังหวัด ประธานสภาอุตสาหกรรม ทั้ง 4 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 20 คน

3. วิธีการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในตลาดประเทศจีนตอนใต้ โดยได้เลือกสินค้าตามพิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนาई (Harmonized System Code: HS Code) ในระดับพิกัด 6 หลัก (6-Digit HS Code) ที่มีโอกาสในการผลิตได้พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และเป็นสินค้าที่มีความต้องการ จากนั้นนำรายการสินค้า

ดังกล่าววิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) และส่วนแบ่งการตลาด (Market Share: MS) มาวิเคราะห์

สำหรับการวิเคราะห์ความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้ใช้แนวคิดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) ตามทฤษฎีของ David Ricardo ต่อมา Balassa (1989) ได้ทำการพัฒนาทฤษฎีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Theory: RCA) รายละเอียดการคำนวณ ดังนี้

$$RCA_{ik} = \frac{(X_{ik}/X_i)}{(X_{wk}/X_w)}$$

RCA_{ik} = ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ไปประเทศที่ต้องการศึกษา

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ไปประเทศที่ต้องการศึกษา

X_i = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ i ไปประเทศที่ต้องการศึกษา

X_{wk} = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของโลก

X_w = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลก

การแปลความหมายค่า RCA ซึ่งสินค้าใดที่มีค่า $RCA > 1$ แสดงว่าสินค้านั้นมีความได้เปรียบในการแข่งขัน แต่หากสินค้าใดที่มีค่า $RCA < 1$ แสดงว่าสินค้านั้นเสียเปรียบในการแข่งขัน

นอกจากนี้การวิเคราะห์ส่วนแบ่งทางการตลาดเพิ่มเติมเพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการถือครองตลาด

$$MS_{ki} = (X_{ik}/\Sigma X_k) * 100$$

MS_{ki} = ส่วนแบ่งการตลาดสินค้า k ของประเทศ i ในตลาดประเทศที่ต้องการศึกษา

X_{ik} = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของประเทศ i ไปประเทศที่ต้องการศึกษา

ΣX_k = มูลค่าการส่งออกสินค้า k ของทุกประเทศของตลาดประเทศที่ต้องการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์งานวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีโครงสร้าง เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีประเด็นคำถามหลักไว้กว้างๆ และจะมีการเพิ่มเติมขึ้นระหว่างสนทนา การจบการสัมภาษณ์ เมื่อผู้สัมภาษณ์เห็นว่าข้อมูลที่สัมภาษณ์อิ่มตัวและเพียงพอ ประเด็นคำถามที่กำหนดไว้ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

ประเด็นที่ 2 สักยภาพด้านการค้า ได้แก่ ปัจจัยภายใน (จุดแข็งและจุดอ่อน) ปัจจัยภายนอก (โอกาสและอุปสรรค)

ประเด็นที่ 3 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

2. การสนทนากลุ่ม เป็นการระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพด้านการค้าและวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในตลาดประเทศจีนตอนใต้ และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 1 และ 3 เป็นการเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2563 และมูลค่าการส่งออกและนำเข้ารายสินค้าจาก International Trade Centre ในช่วงปี พ.ศ. 2561-2563

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้วิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ 2 ได้มีการทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายไปยังกลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 และหอการค้าจังหวัด เพื่อขอความร่วมมือในการประสานกลุ่มเป้าหมายเพื่อทำการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่ม จากนั้นจึงได้ลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์ และ จัดสนทนากลุ่มจำนวน 1 ครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลในวัตถุประสงค์ที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสถิติ ร้อยละ

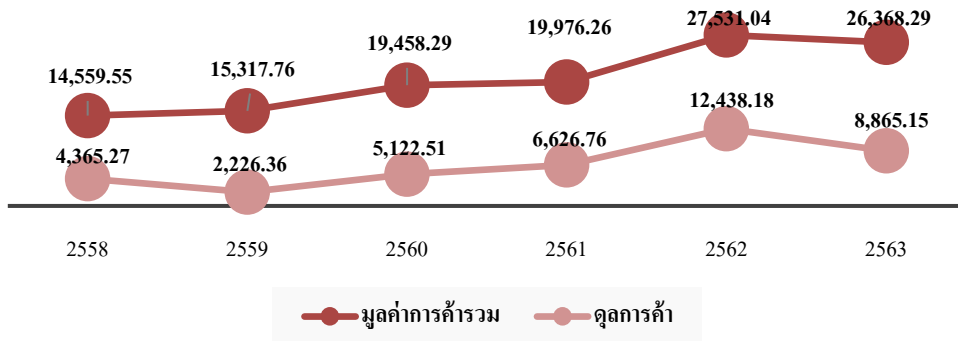
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยมีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้การตรวจสอบสามเส้า (triangulation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลในวัตถุประสงค์ที่ 3 ได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) และส่วนแบ่งการตลาด (Market Share: MS) ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. สถานการณ์การค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดฯ บริเวณด่านศุลกากรเชียงของ เชียงแสน และแม่สายจังหวัดเชียงราย และด่านศุลกากรทุ่งช้าง จังหวัดน่านซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ภาพที่ 3 มูลค่าการค้ารวมและมูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 จากการคำนวณของผู้วิจัย โดยใช้ข้อมูลของกรมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2558-2563

จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นว่า มูลค่าการค้ารวมในช่วงปี พ.ศ. 2563 อยู่ที่ 26,386.29 ล้านบาท และได้มูลค่าการค้า 8,865.16 ล้านบาท ถึงแม้ว่าในปี พ.ศ. 2563 ประเทศไทย และทั่วโลกต้องเผชิญกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้มูลค่าการค้าลดลงเนื่องจากเศรษฐกิจถดถอย แต่อย่างไรก็ตามการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนตอนใต้ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ยังคงได้มูลค่าการค้า

ตาราง 1 การเปรียบเทียบสัดส่วนทางการค้าระหว่างประเทศไทย กับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดและภาพรวมประเทศไทย

	2558	2559	2560	2561	2562	2563
การค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2						
มูลค่าการค้ารวม	14,559.55	15,317.76	19,458.29	19,976.26	27,531.04	26,368.29
มูลค่าการค้า	4,365.27	2,226.36	5,122.51	6,626.76	12,438.18	8,865.15

ตาราง 1 (ต่อ)

	2558	2559	2560	2561	2562	2563
ภาพรวมการค้าผ่านแดนของประเทศไทย-จีนตอนใต้						
รวม	60,813.87	65,765.74	79,675.61	183,639.51	198,976.92	238,789.88
ดุลการค้า	-10,632.35	-19,882.12	-7,050.77	16,167.00	25,508.86	5,178.96
สัดส่วนมูลค่าการค้า						
รวมของกลุ่มจังหวัด						
เทียบกับภาพรวม	23.94	23.29	24.42	10.87	13.84	11.04
ประเทศ						
สัดส่วนการค้า						
ดุลการค้าของกลุ่ม						
จังหวัดเทียบกับ				40.99	48.760	171.18
ภาพรวมประเทศ						

จากตารางที่ 1 เป็นการเปรียบเทียบสัดส่วนทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดและภาพรวมการค้าผ่านแดนของประเทศไทย-จีนตอนใต้ พบว่า สัดส่วนมูลค่าการค้ารวมในปี พ.ศ. 2563 ลดลงอยู่ที่ประมาณร้อยละ 11.04 ของมูลค่าการค้าผ่านแดนของประเทศไทย-จีนตอนใต้ทั้งประเทศ แต่อย่างไรก็ตามคงเกินดุลการค้า เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนการค้าได้ดุลการค้า ในปี พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 171.18 ของภาพรวมการค้าผ่านแดนของประเทศไทย-จีนตอนใต้ และหากพิจารณาสถิติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมา พบว่า การค้าผ่านแดนประเทศไทย-จีนตอนใต้ ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เกินดุลการค้ามาโดยตลอด

สำหรับสินค้าในการส่งออกและนำเข้าที่สำคัญ พบว่า ในปี พ.ศ. 2563 รายการที่ส่งออกมากที่สุด 10 อันดับ ได้แก่ ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้แปรรูป ลำไยแห้ง วงจรพิมพ์ ยางพาทนหะ ผลิตภัณฑ์ยาง ไม้แปรรูป มูลค่าการส่งออก รวม 118,391.88 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 97.05 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ในขณะที่รายการที่นำเข้า 10 อันดับมากที่สุด ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ เครื่องรับ-ส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดต่อ เทปแม่เหล็ก งานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์ โทรเลข โทรศัพท์ เคมีภัณฑ์อื่น ๆ อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับติดต่อหรือป้องกันวงไฟฟ้า วงจรพิมพ์ ข้าวและเสื้อผ้าสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 73.40 ของมูลค่าการนำเข้า เมื่อพิจารณาสินค้าส่งออกและนำเข้าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ที่กล่าวมา ส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรและแปรรูปการเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าขั้นปฐมภูมิ (primary production) ที่มีการ

ผลิตไม่ซับซ้อนแต่มีมูลค่าน้อย และราคาผันผวนตามฤดูกาล ในขณะที่สินค้าการนำเข้าเป็นสินค้าขั้นทุติยภูมิ (secondary production) ที่มีมูลค่าสูง และไม่มีความเสี่ยงจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศในการผลิต

2. การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านการค้ากับประเทศจีนตอนใต้

จากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มสามารถสรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้านการค้ากับประเทศจีนตอนใต้ของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ได้ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1) ลักษณะทางกายภาพที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน 3 ประเทศ มีด่านศุลกากร และด่านชายแดน ส่งผลให้เกิดความสะดวกในการทำการค้าระหว่างประเทศ 2) การมีระบบโลจิสติกส์ที่มีศักยภาพในการเชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ทั้งทางน้ำ ทางบก และทางอากาศ 3) การมีโครงสร้างเศรษฐกิจที่เน้นการผลิตสินค้าเกษตรซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญไปยังประเทศจีนตอนใต้ 4) เมืองที่มีการติดต่อการค้าชายแดนและการผ่านแดนของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 เป็นเมืองที่อัตรักักขณ์ สามารถดึงดูดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) โครงสร้างของเศรษฐกิจ และสาขาเศรษฐกิจหลักของคนในกลุ่มจังหวัด ไม่สอดคล้องกับสินค้าส่งออกและนำเข้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ สินค้าส่วนใหญ่มาจากพื้นที่อื่น ทำให้คนในพื้นที่ได้ประโยชน์ไม่เต็มที่ 2) ผู้ประกอบการ SMEs มีศักยภาพไม่เพียงพอในการเชื่อมโยงด้านการค้าการลงทุนทั้งในและต่างประเทศ 3) ความไม่พร้อมด้านทักษะภาษาจีนในการสื่อสารของผู้ประกอบการและแรงงาน 4) ศักยภาพสินค้าไม่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามความต้องการผู้บริโภค
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1) นโยบาย One Belt One Road ของประเทศจีนที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน 2) เป็นพื้นที่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจ เหนือ – ใต้ ตามกรอบความร่วมมือ GMS ส่งผลต่อการพัฒนากลุ่มจังหวัดเพื่อการเชื่อมโยงกับประเทศต่าง ๆ 3) นโยบายสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งทางบก ทางเรือและอากาศเพื่อรองรับนโยบาย การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ (NEC) และเป็นประตูการค้า เชื่อมโยงประเทศในกลุ่ม GMS และประชาคมอาเซียน (AEC) 4) มีการพัฒนารถไฟรางคู่ แคนชัย – เชียงราย – เชียงของ ซึ่งส่งเสริมระบบโลจิสติกส์อย่างครบวงจรมากยิ่งขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1) สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้เศรษฐกิจหยุดชะงักไปทั่วโลกและทั่วประเทศ 2) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ที่จะส่งผลให้พฤติกรรมผู้บริโภคและรูปแบบการค้าเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งอาจทำให้ประชาชนในพื้นที่ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ทัน 3) การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศส่งผลต่อผลผลิตการเกษตรซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญ 4) การใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศเพื่อนบ้านส่งผลกระทบต่อกรขนส่งสินค้าไปยังประเทศจีนตอนใต้

ภาพที่ 4 สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้านการค้าจากผลการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

3. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในตลาดจีนตอนใต้

สำหรับการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้า ผู้วิจัยได้นำเลือกสินค้าส่งออกสำคัญ และสินค้าสามารถการผลิตในพื้นที่มาพิจารณา ดังนั้นจึงเลือกวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าเกษตร ได้แก่ พืชผัก ผลไม้ และยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางแปรรูป มาวิเคราะห์หาดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและ ความสามารถในการถือครองตลาดในประเทศจีน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในตลาดประเทศจีน ปีพ.ศ. 2561-2563

HS Code*	รายการสินค้า	ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA >1)			ความสามารถในการถือครองตลาดในประเทศจีน (ร้อยละ)		
		2561	2562	2563	2561	2562	2563
071410	มันสำปะหลัง เช่น หัวมัน สำปะหลัง สดหรือแห้ง มัน สำปะหลังอัดเม็ด เป็นต้น	452.8414	386.1209	334.0684	77.63	81.44	86.76
071332	ถั่วแดงเมล็ดเล็กแห้ง เอาเปลือกออก	18.4526	34.0444	6.8757	42.21	84.07	29.94
071040	ข้าวโพดหวาน	0.154	0.2857	5.2383	0.56	0.96	21.64
080430	ทับประรดสดหรือแห้ง	2.3693	2.0879	1.1352	3.96	2.96	2.23
081060	ทุเรียน	168.3979	244.7034	319.0803	37.66	52.92	66.40
081090	ผลไม้อื่น ๆ (ลำไย ขนุน ลิ้นจี่ เงาะ มะขาม)	26.0095	50.6083	63.6708	18.57	37.01	36.21
100630	ข้าว (ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ข้าวอินทรีย์)	11.7667	6.9489	6.0806	29.55	20.54	21.20
100640	ปลายข้าว	56.4159	33.9866	23.8696	59.79	43.11	12.18
400280	น้ำยางธรรมชาติ น้ำยาง สังเคราะห์ในลักษณะขี้ผึ้ง หรือเป็นแผ่น แผ่นบางหรือ เป็นแถบ	323.8508	296.3961	257.7438	48.29	47.11	43.65

ตาราง 2 (ต่อ)

HS Code*	รายการสินค้า	ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA >1)			ความสามารถในการถือครองตลาดในประเทศจีน (ร้อยละ)		
		2561	2562	2563	2561	2562	2563
400219	ยางสไตรีนบิวทาไดอิน (เอสบีอาร์) และยางคาร์บอซเทคส์สไตรีนบิวทาไดอิน (เอกซ์เอสบีอาร์) ในลักษณะชั้นปฐมหรือเป็นแผ่นแผ่นบางหรือเป็นแถบ	5.698	7.2502	5.889	6.22	8.07	6.61
400220	ยางบิวทาไดอิน (บีอาร์) ในลักษณะชั้นปฐมหรือเป็นแผ่นแผ่นบางหรือเป็นแถบ	4.9372	4.0542	5.2645	6.31	5.05	5.55
400291	น้ำยางสังเคราะห์อื่นๆ	0	0.5404	2.0809		3.23	11.62

หมายเหตุ *HS CODE (Harmonized System) หรือ พิกัดศุลกากร เป็นระบบการจำแนกประเภท และระบบชนิดสินค้าด้วยรหัสตัวเลข 6 หลัก ประกาศใช้โดย องค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization: WCO)

ที่มา: คำนวณโดยผู้วิจัย โดยใช้ข้อมูลจาก International Trade Centre (2020)

จากตารางที่ 2 พบว่า สินค้าที่ได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดจีน (RCA>1) ประกอบด้วย ข้าว ปลาย ข้าว สับประรดสดและอบแห้ง ทูเรียน ลำไย ลิ้นจี่ มันสำปะหลัง ถั่วแดง ข้าวโพดหวาน ยางพาราและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากยาง และหากพิจารณาความสามารถในการครองตลาดพบว่า มันสำปะหลัง ข้าวโพดหวาน ทูเรียน ผลไม้อื่น ๆ (ลำไย ขนุน ลิ้นจี่ เงาะ มะขาม) และยางพารา มีความสามารถในการถือครองตลาดในประเทศจีน อย่างไรก็ตาม มีสินค้าเกษตรบางชนิดมีแนวโน้มมีความได้เปรียบในการแข่งขันลดลง ดังนั้นภาครัฐควรมีกยุทธ์ส่งเสริมสินค้าเกษตรที่มีความได้เปรียบในการแข่งขัน ในรูปแบบการผลิตเพื่อส่งออก ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ได้โยชน์ อีกทั้งควรสร้างกลไกในการกระจายผลประโยชน์จากการค้าระหว่างประเทศลงในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดให้ได้มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ด้านการค้ากับประเทศจีนตอนใต้

จากการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการค้า ได้แก่ จุดแข็งที่สำคัญ คือ ลักษณะทางกายภาพที่ติดกับประเทศกลุ่ม GMS ทำให้สร้างระบบโลจิสติกส์เชื่อมโยงไปทั่วภูมิภาค ประกอบกับ โอกาสในการค้ากับประเทศจีน ได้แก่ นโยบาย One Belt One Road ของประเทศจีนที่เอื้อต่อการค้าการลงทุน ส่งผลให้มูลค่า

การค้าผ่านแดนไปยังประเทศจีนตอนใต้ ประมาณร้อยละ 40 ของมูลค่าการค้ารวมของกลุ่มจังหวัดฯ สอดคล้องกับการศึกษาของนิสิต พันธมิตร (2559) ซึ่งได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ของรัฐบาลกลางและรัฐมนตรีพาณิชย์นานที่มุ่งส่งออกผลผลิตของมณฑลและมณฑลข้างเคียงออกสู่ตลาดต่างประเทศ และเมื่อพิจารณาประเทศต่างๆ โดยรอบแล้วประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพที่เป็นเส้นทางออกสู่ทะเลของสินค้าของจีน (นิสิต พันธมิตร, 2559: 170) ดังนั้น จึงเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในบริเวณพื้นที่ กลุ่มจังหวัดได้ แต่อย่างไรก็ตามควรพัฒนาศักยภาพของประชาชนและธุรกิจในพื้นที่ เพื่อรับมือกับการแข่งขันทางการค้าที่จะเข้ามาพร้อมกับความเชื่อมโยงของระบบโลจิสติกส์ และหากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คลี่คลายลงสถานการณ์ทางการค้ามีความเป็นไปได้ที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ควบคู่กับความสะดวกสบายจากการขนส่งและการเดินทางระหว่างภูมิภาคที่ขึ้น

2. การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ในตลาดจีนตอนใต้

จากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ ที่เน้นการผลิตและส่งออกสินค้าที่มีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบและนำเข้าสินค้าที่เสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ ทั้งนี้ได้มีเครื่องมือในการวัดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ได้แก่ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่า สินค้าสำคัญที่ส่งความได้เปรียบได้แก่ ทุเรียน ยางพาราและยางพาราแปรรูป มันสำปะหลัง สอดคล้องกับการศึกษาของ อัครพงศ์ อันทอง และอริยา เผ่าเครื่อง (2553) และจักรี เตชะวาริ และคณะ (2553) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากว่า 10 ปีที่ผ่านมา สินค้าเกษตรประเภทดังกล่าวยังคงมีความได้เปรียบในการแข่งขันในตลาดจีน แต่อย่างไรก็ตามสินค้าประเภทข้าว และยางพาราสด มีความสามารถในการแข่งขันลดลง สอดคล้องกับการศึกษาของอัครพงศ์ อันทอง และอริยา เผ่าเครื่อง (2553) ดังนั้นควรส่งเสริมสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออกโดยเน้นสินค้าที่มีความได้เปรียบในการแข่งขัน ในขณะที่สินค้าเกษตรสำคัญอย่างเช่น ข้าว ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรที่ปลูกมากที่สุดในพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ควรเร่งพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานเพื่อสร้างความแตกต่างให้กับผู้บริโภค เน้นการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในขณะที่เดียวกันควรแสวงหาตลาดใหม่เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรเน้นการปรับโครงสร้างการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นสินค้าเกษตรในท้องถิ่นที่เป็นที่ต้องการของตลาดประเทศจีนตอนใต้ควบคู่การผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
2. ควรเพิ่มบรรยากาศที่ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้กับผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยการแสวงหาความร่วมมือในตลาดประเทศจีน และพัฒนาทักษะด้านธุรกิจและภาษาเพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการได้รับประโยชน์จากการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ โดยใช้ ใช้ Dynamic RCA และการปรับมาตรฐานค่าดัชนี RCA ตามแนวคิดของ Yu et.al (2009) (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2561) ตลอดจนการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันโดยใช้แบบจำลอง CMS ควบคู่ไปด้วย เพื่อลดข้อจำกัดของการวิเคราะห์ RCA
2. ควรมีการต่อยอดผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการค้าของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 มาสร้างกลยุทธ์ด้านการค้า ตลอดจนการวิเคราะห์แบบจำลองเพชรเชิงพลวัตเพิ่มเติมเพื่อประเมินศักยภาพในการแข่งขัน

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2. (2564). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักงานจังหวัดเชียงราย.
- จักรี เตชะวาริ, และคณะ. (2553). การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันในตลาดผลไม้ไทย-จีน. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*. 2553 (มกราคม-มิถุนายน), 2-21.
- ถนอมจิตร สิริภาพพร, และคณะ. (2556). อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรภายใต้ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก. ใน *โครงการสัมมนาวิชาการเศรษฐกิจภาคใต้ ปี 2556*. สงขลา: ธนาคารแห่งประเทศไทย
- นิติต พันธมิตร. (2559). *เศรษฐกิจเสรีนิยมและการค้าชายแดนภาคเหนือ*. เชียงใหม่ : ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วันทนา รอดบุตร. (2561). วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกมันสำปะหลังไทยไปตลาดจีน. *วารสารสถาบันวิชาการป้องกันประเทศ*, 9(3), 99-110.

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2561). *การประเมินความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยอาศัยการวิเคราะห์ดัชนีความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏ*. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2018/01/Dr.-Nonarit.pdf>
- อัครพงษ์ อ้นทอง, และอริยา เผ่าเครื่อง. (2553). ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 14(1), 22-45.
- Balassa, B. (1989). *Comparative Advantage, Trade Policy And Economic Development*. New York: Harvester Wheatsheaf.
- Yu, R., Cai J., Leung, P. (2009). The normalized revealed comparative advantage index. *The Annals of Regional Science*, 43(1), 267–282.
